

Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

31 augustus 2023

ADVIES 2023-128

Met betrekking tot de weigering om inzage in documenten die betrekking hebben op fraudezaken en klachtenprocedures bij het Rijksarchief

(CTB/2023/138)

1. Een overzicht

1.1. Per e-mail van 9 juli 2023 vraagt X aan de Vice-eersteminister en Minister van Werk en Economie (hierna: “de Vice-eersteminister”), om toegang tot documenten met betrekking tot door de Aanvrager gemelde mogelijke fraudezaken, pesterijen en andere incidenten, alsook met betrekking tot de graad van een personeelslid van het Algemeen Rijksarchief.

In het bijzonder wordt toegang tot de volgende documenten gevraagd “*in het kader van de wet van 11 april 2023 wet openbaarheid van bestuur*”:

“1. Alle schriftelijke correspondentie (in- en uitgaand) tussen u zevenen met betrekking tot de door mij op 7 april 2023 gemelde mogelijke en waarschijnlijke fraudezaken, hetzij brieven, e-mails, apostilles op brieven en / of e-mails;

2. Alle schriftelijke correspondentie (in- en uitgaand) tussen de eerste zes aangeschrevenen van deze brief met betrekking tot de door mij op 7 april 2023 gemelde mogelijke en waarschijnlijke fraudezaken met [X] en / of [X], hetzij brieven, e-mails, apostilles op brieven en / of e-mails;

3. Alle afschriften van telefoonverkeer inclusief whatsappberichten, met de gsm's van de staat aan de telefoonnummers van [X], tussen 7 en 11 april 2023; idem de registratie van de ICT inzake eventuele skype-vergaderingen terzake;

4. Alle schriftelijke correspondentie (in- en uitgaand) tussen u zevenen met betrekking tot de door [X] gemelde pesterijen op het werk, twee brieven met klachten tegen [X] en [X], hetzij brieven, e-mails, apostilles op brieven en / of e-mails; idem na mijn klachten over het doorsturen van mijn e-mails aan [X] en [X] (12 april, 17 en 23 mei 2023);

5. Alle schriftelijke correspondentie (in- en uitgaand) tussen u zevenen met [X], met betrekking tot mijn klacht inzake het klootzakincident [X] / [X] en de door mij gemelde beroepsfouten van [X] (26 mei 2023).

[...]

6. Ik vraag derhalve toegang tot alle voorbereidende stukken van het MB 10 juni 2013 Courard opgesteld binnen het kabinet en de POD Belspo, tevens alle correspondentie c.q. omzendbrieven die de voorzitter van het Directiecomité POD Belspo Philippe Mettens, en de directeur-generaal Karel Velle hebben ontvangen inzake gemeld MB 10 juni 2013 Courard, die geleid hebben tot de nota van 26 juni 2013 van Karel Velle.

7. Ik wens de koninklijke en / of ministeriële besluiten te ontvangen van de verhoging van [X] tot de wetenschappelijke graad van SW3. Zonder een verhoging naar de wetenschappelijke graad SW3 kan [X] onmogelijk een verhoging krijgen naar de wetenschappelijke graad SW4.”

1.2. Omdat hij geen reactie ontvangt op zijn verzoek, dient de aanvrager per e-mail van 11 augustus 2023 bij de Vice-eersteminister een verzoek in om de impliciete weigeringsbeslissing te heroverwegen.

De aanvrager benadrukt dat deze stukken belangrijk zijn in het kader van een tuchtprocedure die tegen hem opgestart werd.

1.3. Bij e-mail van dezelfde dag verstuurt de aanvrager ook aan de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur, (hierna: “de Commissie”) een verzoek om advies.

2. De ontvankelijkheid van de aanvraag

2.1. De aanvrager steunt zijn verzoek tot heroverweging op een “wet van 11 april 2023 openbaarheid van bestuur”.

Niettegenstaande deze foutieve verwijzing is de Commissie van mening dat het verzoek om advies ontvankelijk is.

Zonder afbreuk te doen aan haar vaste adviespraktijk met betrekking tot het definitief karakter van de gekozen procedure in toepassing van hetzij de wet van 11 april 1994 hetzij de wet van 5 augustus 2006, vereist de wet van 11 april 1994 niet dat een Aanvrager in zijn oorspronkelijk verzoek, noch in zijn verzoek tot heroverweging, noch in zijn verzoek om advies, de juridische grondslag van het verzoek dient te vermelden. Het komt dan aan de onderscheiden instanties toe om op basis van de toepasselijke regelgeving te onderzoeken of toegang tot de bestuursdocumenten verleend moet worden (RvS nr. 126.678, 19 december 2003).

Een foutieve verwijzing naar een regelgevende tekst – althans voor zover het om een manifeste typo gaat zoals in onderhavig geval – verhindert de Commissie niet om na te gaan dat het verzoek van de aanvrager gesteund is op de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur (hierna: “de wet van 11 april 1994”).

2.2. De wanvrager heeft voor het overige voldaan aan de vereiste van artikel 8, § 2 van de wet van 11 april 1994 door zijn verzoek tot heroverweging aan de Vice-eersteminister en zijn verzoek om advies aan de Commissie gelijktijdig in te dienen.

3. De gegrondheid van de aanvraag

3.1. Het recht van toegang zoals gegarandeerd door artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 slaat slechts op bestaande bestuursdocumenten. Hierbij wordt het begrip “*bestuursdocument*” omschreven als “*alle informatie, in welke vorm ook, waarover een administratieve overheid beschikt*” (art. 1, tweede lid, 2° van de wet van 11 april 1994).

Artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 huldigen principieel het recht van toegang tot alle bestuursdocumenten. De toegang tot bestuursdocumenten kan slechts worden geweigerd wanneer één of meer uitzonderingsgronden kunnen of moeten worden ingeroepen die zich bevinden in artikel 6 van de wet van 11 april 1994 en dit inroepen *in concreto* en op pertinente wijze kan worden gemotiveerd. Slechts

uitzonderingsgronden die bij wet zijn voorzien kunnen worden ingeroepen en bovendien geldt dat ze beperkend moeten worden geïnterpreteerd (Arbitragehof, arrest nr. 17/97, 25 maart 1997, overweging B.2.1 en 2.2 en Arbitragehof; arrest nr. 150/2004, 15 september 2004, overweging B.3.2 en Grondwettelijk Hof, arrest nr. 169/2013, 19 december 2013). Een weigering kan dan ook niet steunen op hypothetische en vage veronderstellingen, maar moet gestaafd worden met concrete gegevens die eigen zijn aan de zaak (RvS nr. 215.507, 3 oktober 2011; RvS nr. 216.506, 3 oktober 2011).

3.2. Indien de Vice-eersteminister daadwerkelijk over de gevraagde bestuursdocumenten beschikt, dient hij deze openbaar te maken voor zover hij geen uitzonderingsgronden inroept en deze behoorlijk *in concreto* motiveert.

3.3. De Commissie stelt evenwel vast dat het verzoek van de Aanvrager onder meer betrekking heeft op bestuursdocumenten aangaande een onderzoek naar mogelijke fraude en pesterijen op het werk.

Het is niet uitgesloten dat dergelijke bestuursdocumenten “*een beoordeling of een waardeoordeel [bevatten] van een met naam genoemd of gemakkelijk identificeerbaar natuurlijk persoon of de beschrijving van een gedrag waarvan het ruchtbaar maken aan die persoon kennelijk nadeel kan berokkenen*” en bijgevolg als documenten van persoonlijke aard in de zin van artikel 1, tweede lid, 3° van de wet van 11 april 1994 te beschouwen zijn. In dat geval moet de Vice-eersteminister nagaan of aan de voorwaarden van artikel 4, tweede lid, van de wet van 11 april 1994 voldaan is (i.e. het aantonen van een belang) en indien dat niet het geval is de aanvraag voor wat betreft die informatie afwijzen.

3.4. Gesteund op voormelde vaststelling dat het verzoek van de aanvrager onder meer betrekking heeft op bestuursdocumenten aangaande een onderzoek naar mogelijke fraude en pesterijen op het werk, is eveneens niet uitgesloten dat sommige uitzonderingsgronden in artikel 6 van de wet van 11 april 1994 kunnen ingeroepen worden, zoals artikel 6, § 1, 5° (“de opsporing of vervolging van strafbare feiten”) of artikel 6, § 2, 1° (“de bescherming van de persoonlijke levenssfeer”).

Het komt aan de Vice-eersteminster toe om na te gaan of deze uitzonderingsgronden inderdaad van toepassing zijn; hij zal dit ook op

afdoende wijze moeten motiveren en, voor wat betreft de uitzonderingsgronden in artikel 6, § 1 van de wet van 11 april 1994 moeten aantonen dat het algemeen belang dat met de openbaarmaking gediend is, niet zwaarder doorweegt dan het door de ingeroepen uitzonderingsgrond beschermde belang.

3.5. De Commissie wenst tot slot nog te wijzen op het principe van de gedeeltelijke openbaarheid. Dit houdt in dat enkel informatie in een bestuursdocument die onder een uitzonderingsgrond valt, aan de openbaarheid kan worden onttrokken. De andere informatie in het bestuursdocument moet evenwel openbaar worden gemaakt.

Brussel, 31 augustus 2023

I. DELHEZ
Vervangend secretaris

L. DONNAY
Voorzitter